

ВІРА ВОВК

Б У Д О В А

РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО - 2015

Авторка послуговується правописом
Г.Голоскевича.

Усі права застережені.

© Віра Вовк, 2013

СВІТЛО

Дозволь ще раз передумати
Пентатевх, Дії Апостолів, Одкровення.
Дозволь ще раз утішатись Новим Завітом,
Що наче брама в гірляндах
Одверта для нас.
Дозволь до останньох краплі випити
Гірко-солодку чашу життя
Й очищеними ввійти
В безмежне світло.

РАННЯ МОЛИТВА

Благословенний будь, досвітний дне!
Прости цю многораку млість
Слуги твоєї,
Що перегодом забуває
Своє призначення.

Світ діє переманом у ярке суття
Снітних принад.
Дай міць відчути під ногами твердь,
Дозволь узнати наше тирло
Птахів у перелеті.

Дай нам зрілість!

*

Благословенний будь, мій дне!
Зроби мої думки джерельною водою,
Не мочаром стоячим,
А серце – зерном на засів,
Не гніздом шершнів.

Лиш підкидьок зозулі
Хапливий на чуже гніздо;
Спокійний спадкоємець, який знає
Своє віно.

ФАТА-МОРГАНА

Чи вистачить короткого дня
Щоб закінчити
Цей «Отче наш», цей лист, цей вірш?

Бо світ уже – темне золото,
І низько над твоєю головою –
Глибоке небо.

*

Ми тремо мак на кутю,
Коли світ давно вже
Красується в клечанню.

Наш день не жде. Він біжить,
Наче сарна від хортів
І никне приви́дом.

НАПЕРСТОК

Голка наколола пальці
Старій вишивальниці.
Їй радили вдягати неперсток.

Вона відрекла, що з наперсником
Незручно їй вишивати.

Справжня вишивальниця
Посвятить свої пальці
Для вишивки.

ДУША

Висока душа – вимоглива:
Не сяє в сальбі й ожерелі,
Мов опушець пендючливий,
Серед тімах і парій;
Не перетворює,
Неначе сопіть у розплаві,
Своїх скарбів на шумиху.

Висока душа – перлівниця
Зі скритою перлиною
У передогрі вічності
Бажає стати
Краснописом на писанці.

БЕРЛО

Молодому героєві,
Захисникові своєї землі,
З'явилася фея
Простягнувши до вибору
Берло і меч.

«Як виберу берло
Й займу престол,
Перестану вже бути героєм,
Щоб бути королем» –
Подумав юнак.
І вибрав меч.

КВІТНИК

Мені багато розказували
Про город з різновидними квітами,
І я вибралася там погуляти.
Моя тінь підбігла до брами,
Але її не впустили.

Суворий сторож порадив:
»Як хочеш побачити цей квітник,
Заходь без тіни.»

МОЄ ЖИТТЯ

Моє життя – еклетичне

Як ця садиба:

Турецький килимок, тунізьке дзеркало,
Жидівська манора, індійська скульптура,
Мексиканська кераміка, африканські іграшки,
Бразилійські «сантиньос»* на піяніні...

А над усім цим добром, добутим

За дрібняки по базарах світу,

Херсонська Богродиця

Під вишиваним рушником.

* «сантиньо» – фігурка святого

ЦІННОСТІ

Я марю, щоб усі мої старання
Й усе, що я здобула в цьому світу,
Дісталось моїй землі.
Я не лишаю їй маєтків,
Лиш кілька пам'яток з культур
Різних країн.

Я вдячна їм за пізнання
Душі чужих народів, душу людства.
Нехай моя земля, єдина в світі,
Всіми стараннями піклується,
Будучи її частю,
Здобутком цілості.

СНИ

Перегодом, мої сни блукають
Мрамуровими печерами Патагонії,
Угорно спускаються в підземелля Ганг-Сон-Дунг,
Ідуть на прощу до Гайдану в Тибеті,
Бувають гостями в Йонгбулянгані.

Взагалі мої сни – цікаві:
Люблять ходити пішки
Дамаском, Біблосом, Єріхоном,
Спинатися кахляними сходами
До чорної Богородиці Монсеррату,
І спускатися сходами до Гангеса в Бенаресі.

Є люди ревниві, бажають
Уталувати всі мої сни,
Хотіли б, щоб сниділи всі чудеса
Моєї сновидної долі.

Однак їм не вдається,
Бо я їм бажаю добра.

ВІЩІ СНИ

У віщих снах я молюся
В етіопських церквах Лялібелі
До ікон з великими очима,
Що схожі на дитячі малюнки
І бачуть вічне.

Я ходжу по закутинах Бальху й Люани,
Наче материнська рука провадить
Шукати початків людського духу
В час новітнього людожерства.

Десь мусять існувати інші галяктики,
Наче краплини дощу на павутинню,
Наче роса на кінцях пелюсток,
Що віддзеркалює квіт.

Ми мусимо позбутися гордості,
Щоб увійти в їхню дійсність.

ПІСЕНЬКА

Дурненька пісенька
Влізливою дзигою
Бринить мені в вухах,
Ніяк її не позбудуся,
Завжди дзижчить:
Тра-ля-ля, тра-ля-ля!

Ми часто в полоні
Якоїсь баналюки,
Й дорогоцінні хвилини
Никнуть, кинуті в безвість.

УСМІШКА

Напиши комусь лист.
Хтось розідре конверт,
А з нього випурхне усмішка,
Затріпоче крильцями,
Пічне круждати по світлиці,
Вижене морок,
Наповнить кожну закутину
Сонцем.

Тепер у тій садибі гостем
Рум'яний день.

ПОРТРЕТ

Пам'яті Ярослава Татомира

Він жив, наче пустельник:
Картопля, каша, чай,
Носив роками на хребті
Той самий одяг, у ванні праний,
А в душі – лицарські ідеали.
Богоугодний, пильний,
Властитель лагідної вдачі,
В колі крикливих – тихий,
Вибагливий у праці,
Докладний в обов'язках.

Серед безбарвного мирянства
Жив князь.

*

Він не збирав маєтків.
За рідний замок правили
Високі гори, бір, озера,
Там він був удома.
І гарна скромність відкидала
Всі величання, всяку честь
Своїй особі.
Він волів бути, не блистіти.
У ньому відродились,
На диво нашої епохи,
Прадавні гени предків,
Мислителів-князів.

СУПЕРЕЧНІСТЬ

Ми тільки – піщини при березі,
Минальніші рос на травах,
Менші зернини маку,
Слабші комара й мурашки.

І вищі, ніж Аюкаґва,
Глибші тропічного лісу,
Міцніші вулкану Місті,
Безсмертні.

КАРІЯТИДИ

Тягар життя –
Зерно в лущині горіха.

Каріятиди несуть
Танцювальним жестом
Покрівлю святині.

ВІСТІ

Хто вміє відгадати
Шепоти листя в леготі,
Шум тройданки,
Шаради снів?

Хто може відчитати
На мольберті неба
Картини хмар?

З первовіків таємні вісті
Передає нам хтось з далеких далей.

Молімося за дар видіння й чуття.

КРИПТОПИС

Хто відчитає
Криптопис на мушлях
І в серці?

Хто понесе до вічності
Мелодію давнього міту
Про трунок любовний,
Не проливши краплини?

Розлите вино –
Пожари пралісу,
Смерть первоцвіту.

КОНКІСТАДОРИ

Конкістадори
Океанів, пралісів,
Ми п'ємо Minnetrank,
І п'ємо вино з чаші Грааля,
Шукаємо чарівного слова
До брами Сезама,
Вічні бездомні,
Пілігрими Святої Землі
В чоботях Марка Проклятого.

ЗНАК ВІЧНОСТИ

Скажи, мій друже, як довго
Триває знак вічності,
Що не в камені виритий,
Не викутий у золоті,
Тільки пером мальований?

Чи стільки, як довго горять
Свічі на зелених каштанах,
Чи як довго цвіте папороть
Інеєм на шибі писана?

Наш день вечоріє.
Уже сонце купається
В борознах океану
І стелить по обрій стежку
Останній сльозині світла,
Заки втоне в безодні.

ЩЕДРИЙ ДАР

Любов-щедрий дар,
Не вимагає відплати,
Вистачає на двох.

У світі є різні любови,
Різні амбіції, різні сподівання.

Є любов-щедрий дар.
Вона, як молитва,
Що не просить, а дякує.

СУЗВІЗДЯ

Як сузвіздя котиться за обрій,
Як стобарвне снідіє життя –
Ярлик у межені,
Вінок з тройзілля – ,
Прийми дарунок долі
Без вимагань і скарг.

СТАЛЯГІМІТ

Постійною краплею
Час будує колону.

Що постійне в тобі?
Який залишиш світу пам'ятник?

ОГНИВО

Розори й оскорби не затінюють
Гартованих у плавах і морозах.
Не ранять їх ні час, ні віддаль.

Вони немов усе гуляють
У соснику, чи на стріліні,
Немов збирають ягоди,
Немов рвуть разом квіти.

Огниво – це небесна дань
Для вибранців.

ПЕРЕМИР'Я

Не той гординя, хто знає
Ціну своєї гідности,
Аби шукати перемир'я
В ворожій замку
Й на тальбі через рів
Стукати в його браму.

Ящо бажаєш наладнати
Давнє довір'я,
Повісь на вежі білий прапор
І знизь спусний міст.

ПЕРСТЕНЬ

Твій перстень з ацтецьким узором
У золоті кути
Упав у море.
Ти простягла за ним руку,
Але хвилі його схопили
Й понесли на дно.

Ти банувала. За деякий час
Море викинуло його на пісок.

Не приймай персня,
Яким утішалася Єманжа*
Зі своїми наядами,
Поверни його глибині!

*Єманжа – бразилійська богиня моря

*

Ти маєш перстень
Кований у поезії,
У мріях і снах.

Він – безцінний, прозорий.
Ти носиш його повсякдень
Уже довгі роки.
Ніхто не бачить його
Ніхто про нього не знає.

Ти також не знаєш,
Хто одягнув його на твій палець.

СТАРІСТЬ

Твої очі – сухі криниці
Без світла. Як жорстоко
Поводиться з нами час!

Чи жаліти троянд,
Що попеліють на лицях,
Чи бігу сарн,
Перетвореного в непевні кроки?

Як довго б'ється живчик,
Дякуймо думці світлій.

РУШНИК

Я вишивала довгі роки
Цей рушник на ікону.
Він має давній узір,
Що вимагає зосередження.
Часом, я помилялася,
Доводилося пороти вишите
І наново різними барвами
Починати складні меандри.

Тепер рушник майже вишитий.
Бакує тільки на закінчення
Одного хрестика.

МАТЕРИНСЬКА ПОРАДА

Не згадуй трагедій життя.
Вдягни найкращу сукенку
Й перстень на палець,
Грай Моцарта, плети ґердан.

Кожен день – нова сторінка,
Де слід записати
Зміст, який їй даєш.

Не ти несеш на собі
Всі болі світу.
Пригадай безцінне добро
Даром дане тобі.

*

Не май жалю до свого життя:
Прости всю нелюбов,
Усе каміння на тебе,
Лихі погляди, люті слова,
Бо всі вони, може, народилися з болю
Який ти посіяла.

ПОБАЖАННЯ

Нехай тюльпаном цей день
Розкриє тобі свою чашу,
Нехай у твоїх зіницях
Сміються дрозди,
А в душі святойванські вінки
Допливають до мріяних берегів!

Пересилаю тобі через ластівку
Свої побажання, писані
На мигдаловім листку
Голкою японської туї.

СУД

Не можу судити таких
Як Франческа ді Ріміні,
Хто міняє теплу садибу
Й колач на столі
На вологі стежки
З упалим листям каштанів,
На зрадливі провалля, печери,
На немудре кохання,
Наповнене глумом
Довколишнього світу.

Коли розходяться мряки,
Залишають сльози на шибі.

ДВА ГРІХИ

Юдиним гріхом була заздрість
За велич Христову,
Бо духовний пігмей
Не доріс до колін Христа.

Пілат грішив боягузством.
Коли хитрі юдеї
Закричали: «Наш цар – тільки кесар,
А Христос називає себе царем!»
Пілат зрадив ласку небес.

Два гріхи – притаманні
Вічним рабам.

ПРАВДА

Старий князь мовив
Наймолодшому синові:
– Тобі дозволено сумніватися
Й шукати нової правди,
Але молись, щоб не передчасно
Найти її, й не помилитися,
Бо Правда – тільки одна.

ВДАЧА

Будівельник сказав:
Треба зосередитись на головному,
Щоб думки не розпорошувались
Громадою горобців,
А слухались вищій волі.

Думки родять діла,
А діла будують вдачу.
Тільки з послушною
Вищим наказав вдачею
Збудуємо наш собор.

БУДОВА

Присвячується Павльові Целянові

Сонце трясне! Освяти
Нашу будову! Ми всі
Челядники Найвищого Майстра!
Ми всі будуємо наш велетенський собор,
Ми будуємо і будуємо
Щодня, щоночі і щохвилини,
Ми будуємо світ,
Ми будуємо і будуємо,
Відповідальні за образ
Усесвітнього пляну.
Ми будувельники всесвіту,
Ми челядники Найвищого Будівельника,
Ми будуємо щодня, щогодини, щотисячоліття,
Ми собою будуємо.
Ми цегла і камінь.

*

Ми нами будуємо. Ми цегла і камінь,
Ми камінь розколений, цегла крихка.
В нашій будові немає зайвого:
Там від началу враховане все
Від першої думки до чину,
І гріх убавляє намічений плян
Найвищого Будівельника.
Ми руйнуємо світ, ми руйнуємо нашу будову,
Наш велетенський собор,
Руйнуємо і руйнуємо
Щодня, щогодини, що тисячоліття,
Ми руйнуємо і руйнуємо
Природу, культуру, народи.
Ми – челядники тьми.

*

Ми будуємо всесвіт.
Усі ми челядники,
Ми ставимо камінь на камінь, цеглу на цеглу,
Ми руйнуємо камінь і цеглу, велетенський проєкт
Найвищого Будівельника
Від первосвіту до приходу Страшного Суду.
Ми будуємо і руйнуємо
Щогодини, щодня, що тиячоліття
Велетенський собор
У власній душі.

СРАШНИЙ СУД

Настав Страшний Суд!
Народи, що ми їм забрали
Землю, повітря і воду,
Будуть пальцями на нас показувати
Й вимагати справедливости
Від Найвищого.

Народи, яким ми забрали
Історію, мову і хліб насущний,
За веленням Розгніваного і Справедливого,
Будуть нас каменувати.

ХВИЛИНА

Треба багато труду,
Шоб викопати криницю,
А за одну хвилину
Засиплеш її сміттям.

Треба багато днів,
Щоб виросла городовина,
А за одну хвилину
Розтопчеш грядку.

Одна хвилинка,
Тільки єдина хвилинка
Руйнує святиню
Будовану тисячоліттями.

ПТАХИ

Де поділись птахи?
Їх було так багато,
Гойдались на звислих папоротях
Моєї веранди.
Дикі голуби воркотіли
На підвіконнях,
Ластівки давали концерти
З приходом вечора.

А тепер тільки тут і там
Якийсь звук із горла пташиного,
Наче загублений тон гітари
В повітрі.

ПОСУХА

Цього року не було зими,
Я весь рік в полотняному одязі,
Тільки молі вдягаються
В вовняний светр.

Тільки кілька днів
Зимової пори,
Зрідка покрплював дощ,
Криниці стояли сухі.

Це – начал Одкровення,
А безумний народ
Бенкетує, гуляє.
І збудиться щойно в вогні.

ГРОЗА

Як усюди гроза,
Як у серці стріла,
Як дитина на морозі без свити,
Як собакою вия вітер,
Як нема кого, щоб падати води,
Як нема кому засвітити свічі,
Як над світом – бездонне море,
Святися, крапле любови!

СЛЬОЗА

Біла хмарина –
Летить моя сльоза світом
Скупати голівку бідній дитині
Й обмити глибоку рану
Молодого героя.

Моя сльоза разом із сестрами
Спливає старими зморшками,
Котиться свіжим хрестом
І могилою в галапасах,
Та підливає усохлий соняшник,
Може, відродиться.

ФАФНІР

Фафніра голодна пашека
Дихає сіркою.
Болить їй скарб Нібелюнгів
У надрах Донбасу,
А хочеться всенької України,
А потім Європи і світу.

Давні міти голосять істину:
Фафніра жде Зігурт,
Як Ґолята – Давид.

ПОВАГА

Старинні греки поважали медів
За чесність у бою,
За велич духу.

А як сьогодні поважати
Забріханого, ницього,
Підступного крота,
Який під нами риє землю?

Як вірити шакалові,
Що, ніби, живиться любистком,
Або пелюстками білих троянд?

ШИРОКЕ ПОЛЕ

Поле, широке поле!
Хто тебе виоре досхід сонця,
Хто тебе засіє?
Хто збиратиме твої плоди –
Щире золото?

Злий сусід – тайга болотниста,
Не тверджа, щоб двовір'яти.
Не думає тебе орати,
Не хоче тебе засівати,
Йому на гадці твоє золото,
Що з поту родиться.

*

Як довго нам ще треба часувати?
Коли споквола світ прозріє
З набаяних казок і доказів?

Хто успособив тих, хто хамелить
Чуже добро, хто розсобачився
На все велике й гідне,
Замилювати очі світу?

Колись той світ узріє
Убовтаних по вуха,
Що стовбула злетіли з трону.

І стане світу соромно.

СЛОВО

Мовив мудрець:

Уважай, що говориш
Про свого ворога,
Бо кожне брехливе слово,
З твого язика
Чародійною силою
Перетворюються
І стає твоїм образом.

ЖЕБРАК І БОГАТИР

Богатир поклав золоту монету
В дологу жебрака,
Який ревно молився
Щоб стати богатим.

Богатий сказав,
Що також був жебраком,
Але молився, щоб стати
Щедрим для інших.

ДАВУН

Ненажера-давун
Поліз на лови:
Спершу проковтнув жабу,
Опісля антилопу,
Потім тигра,
Потім мурахоїда,
Потім жирафу,
А потім – лопнув.

НАМИСТО

Я перехилилась через цямрину,
Й коралеве намисто впало в криницю.

Як не жаліти прикраси,
Яку завидували всі подруги?

Добрий ангел поліз у криницю
Й повернув мені втрату.

Він мовив:

«Уважай, щоб ні один твій день
Не впа до криниці,
Бо день – велетенська цінність,
Якої не зможу віддати.»

ПАВА

Пава подумала, що як одягне
Найошатнішу сукню
З довгим тренем
Із загадковими візерунками,
Як покладе на голову
Королівську корону, –
Тоді відразу дістане
Голос оперної співачки.

Також і пави помиляються.
Краще мати доступніші мрії.

МАВПА

Мавпа пішла до фризера
Зробити собі нову зачіску.
Намалювала високі брови,
Наліпила собі довгі вії,
Пофарбувала губи й нігті,
Вдягнула барвисту сукенку,
Взулася в мешти на закаблучках.
«Ось тепер я красуня», подумала.

По дорозі зустріла жирафу,
Яка знишка завважила:
«Мавп є завжди мавпа».

ЗАБОБОНИ

Не вір чорному котові,
Що перебіжить твою вулицю;
В нього – вдача паяца,
Любить насміхатися з забобонників,
З їх захмареного обличчя.

Але вір зозульці-сонечку,
Що сяде на твій рукав.
То – янгол небес, який скаже:
«Всупереч страстям, жажіттям,
Життя – прекрасне!»

ВІРА

Я не вірю потугам,
Не вірю їхнім присягам,
Обіймам, обіцянкам.
Скільки разів в історії
Це доказане!

Не вірю народам.
У кожного з них –
Свої власні побоювання й потреби.
Народна мораль давно вже
Не істинна.

Я вірю людині.
Без віри в людину
Життя – без зерна.

ЗМІСТ

СВІТЛО	1
РАННЯ МОЛИТВА	2
БЛАГОСЛОВЕННИЙ БУДЬ, МІЙ ДНЕ!	3
ФАТА-МОРГАНА	4
МИ ТРЕМО МАК НА КУТЮ	5
НАПЕРСТОК	6
ДУША	7
БЕРЛО	8
КВІТНИК	9
МОЄ ЖИТТЯ	10
ЦІННОСТІ	11
СНИ	12
ВІЩІ СНИ	13
ПІСЕНЬКА	14
УСМІШКА	15
ПОРТРЕТ	16
ВІН НЕ ЗБИРАВ МАЄТКІВ	17
СУПЕРЕЧНІСТЬ	18
КАРІЯТИДИ	19
ВІСТІ	20
КРИПТОПИС	21
КОНКІСТАДОРИ	22
ЗНАК ВІЧНОСТІ	23

ЩЕДРИЙ ДАР	24
СУЗВІЗДЯ	25
СТАЛЯГМІТ	26
ОГНИВО	27
ПЕРЕМИР'Я	28
ПЕРСТЕНЬ	29
ТИ МАЄШ ПЕРСТЕНЬ	30
СТАРІСТЬ	31
РУШНИК	32
МАТЕРИНСЬКА ПОРАДА	33
НЕ МАЙ ЖАЛЮ ДО СВОГО ЖИТТЯ	34
ПОБАЖАННЯ	35
СУД	36
ДВА ГРІХИ	37
ПРАВДА	38
ВДАЧА	39
БУДОВА	40
МИ НАМИ БУДУЄМО	41
МИ БУДУЄМО ВСЕСВІТ	42
СРАШНИЙ СУД	43
ХВИЛИНА	44
ПТАХИ	45
ПОСУХА	46
ГРОЗА	47
СЛЬОЗА	48

49. ФАФНІР	49
50. ПОВАГА	50
51. ШИРОКЕ ПОЛЕ	51
52. ЯК ДОВГО НАМ ЩЕ ТРЕБА ЧАСУВАТИ?	52
53. СЛОВО	53
54. ЖЕБРАК І БОГАТИР	54
55. ДАВУН	55
56. НАМИСТО	56
57. ПАВА	57
58. МАВПА	58
59. ЗАБОБОНИ	59
60. ВІРА	60